

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

judecători - Timofti Vladimir, Alerguș Constantin,

examinând, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpata Lupan Larisa și de către avocatul său Galescu Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014, în cauza penală privind-o pe

Lupan Larisa Ion, născută la 15.01.1960 în or. Edineț, domiciliată în or. Șoldănești, str. Tinereții, 34.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 18.06. 2010 – 18.02.2013 (prima instanță).
2. 12.03.2013 – 17.12.2014 (instanța de apel).
3. 19.03.2015 – 03.06.2015 (instanța de recurs ordinar).

În baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Șoldănești din 18 februarie 2013, Lupan Larisa a fost achitată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpată.

Lupan Larisa a fost reabilitată deplin.

Măsura preventivă - obligarea în scris de a nu părăsi localitatea în privința lui Lupan Larisa a fost revocată.

2. De către organul de urmărire penală Lupan Larisa a fost învinuită de faptul că, activînd în calitate de medic-pediatru în Spitalul raional Șoldănești, conform graficului de gardă a medicilor specialiști ai Spitalului raional Șoldănești pe luna februarie 2009, aprobat de către Directorul IMSP SR- Palii V., la 06.02.2009 spre 07.02.2010, s-a aflat în tură ca medic de gardă a aceluiași spital raional. Fiind ca medic de gardă, în execuția funcțiilor de serviciu, la ora 19:05 în Secția Internare a fost adusă de către părinți bolnava minoră Jemna Elena a. n. 1991 din satul Rășpopeni, raionul Șoldănești, cu diagnoza clinică: intoxicație medicamentoasă/otrăvire cu pastile/, peste 3,5 ore după ce a întreprins pastile de

Aspirina, Flaton și Valeriană. În secția de internare s-a efectuat lavaj gastric, dându-i să beie 15 litri de apă. Medicul pediatru Condrea Lidia a condus pacienta în prezența mamei sale și aproximativ la ora 20:00 bolnava Jemna Elena a fost internată în secția de pediatrie, în stare satisfăcătoare și i-a dat indicațiile necesare pentru tratament, iar asistența medicală din secția pediatrie Sicorscaia Alexandra a început efectuarea tratamentului, conform indicațiilor fișei medicale 477/72. Mai apoi, pe la ora 23:00, Sicorscaia Alexandra, observând că starea bolnavei Jemna Elena se înrăutățește, a sunat medicul de serviciu – Lupan Larisa, care fără a consulta bolnava, a dat indicații prin telefon de a-i aplica pacientei 2 ml. soluție de „diazepam”. Necătînd la măsurile întreprinse s-au început convulsiile și Sicorscaia Alexandra peste două ore, la ora 01:00 a revenit din nou cu sunetul la medicul de gardă Lupan Larisa comunicîndu-i că starea bolnavei se înrăutățește, la ce ultima, la fel fără a examina pacienta, a dat indicații prin telefon să-i administreze 2 ml. „dimidrol” și să bea lapte. Abia la ora 07:15 min. medicul de serviciu Lupan Larisa a vizitat bolnava Jemna Elena și văzînd că starea bolnavei este gravă, a întreprins măsuri de terapie intensivă, inclusiv și de reanimare și la ora 09:00 Jemna Elena a decedat. Conform concluziei raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 303 din 09.12.2009, moartea cet. Jemna Elena a survenit în rezultatul intoxicației acute cu acid acetilsalicilic (ASPIRINĂ). Deci, moartea a survenit /conform concluziei experților/ inclusiv și în urma neajunsurilor și abaterilor, care constă inclusiv și în faptul că „în secția de pediatrie pacienta nu a fost supravegheată de medicul de gardă” și „nu s-au întreprins măsuri de urgență de către medicul de gardă și medicul reanimatolog după înrăutățirea stării pacientei”, iar în caz în care se utilizau principiile de tratament pentru cazuri de intoxicație cu salicilați și se acorda un tratament calificat în secții specializate /toxicologie, reanimare/ probabil ar fi fost salvată viața bolnavei Jemna Elena. Medicul de gardă Lupan Larisa a încălcat prevederile „Legii cu privire la exercitarea profesiei de medic” nr.264-XVI din 27.10.2005, articolul 17. Obligațiile profesionale ale medicului:

(1) Medicul este obligat:

c)să asigure tratamentul pînă la însănătoșirea pacientului sau pînă la trecerea lui în îngrijirea unui alt medic;

f)să înceapă tratamentul numai după o examinare medicală efectuată personal, i-ar în cazuri excepționale, de urgență, să dea indicații de tratament prin mijloacele de telecomunicație;

g)să acorde primul ajutor medical de urgență, indiferent de timpul, locul și de alte circumstanțe ale situației.

Conform fișei de post al medicului de gardă, el este însărcinat cu anumite atribuții și responsabilități. Medicul de gardă Lupan Larisa, în cazul bolnavei Jemna Elena urma să asigure „Competență în utilizarea medicamentelor, consumabililor medicale generale și specifice utilizate în acordarea asistenței medicale de gardă; respectarea planului operativ de măsuri în caz de depistare a bolnavului suspect de îmbolnăvire prin boli infecțioase, inclusiv infecții deosebit de periculoase, boli diareice acute toxiinfecții alimentare; intervenții de calitate, utilizînd prompt în acest scop toate mijloacele disponibile”. La fel medicul de gardă era responsabil pentru: „Despre deciziile luate în cadrul activității sale calitatea

asistenței medicale de gardă, ținând cont de atribuțiile și responsabilitățile sale; acțiuni nelegitime sau neregulamentare, care au condiționat deteriorarea stării sănătății pacientului sau decesul acestuia, conform legislației în vigoare; evaluarea primară și secundară a bolnavului, efectuarea explorărilor de diagnostic și aplicarea tratamentului necesar, în vederea stabilirii stării sănătății acestuia(-ora).

Jemna Elena a decedat la data de 07 februarie 2009 în urma încălcării grave din neglijență a legislației în vigoare a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale din partea medicului de serviciu Lupan Larisa, care a dus la decesul pacientei și deci în acțiunile ultimei se prevăd semnele infracțiunii prevăzute de art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri:

3.1. - de către procurorul Procuraturii raionului Rezina, Banu Tudor care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței din motivul ilegalității, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii, prin care să fie recunoscută culpabilă Lupan Larisa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat că:

- instanța de fond incorect a achitat-o pe inculpata Lupan Larisa, bazându-se doar pe declarațiile inculpatei și martorilor din partea apărării, nu a luat în considerație toate probele acuzării care au fost legal acumulate la urmărirea penală și cercetate în instanță și care în ansamblu dovedesc vinovăția inculpatei, și anume declarațiile succesului victimei Jemna Maria, a martorilor Condrea Lilia, Gorgos Alexandru, Guțu Svetlana, Sicorscaia Alexandra, Palii Veaceslav, a experților Corbul Chiril, Șarpe Vasile și raportul de expertiză medico-legală în comisie nr.93 din 28.10.2011, potrivit căruia se menționează că în secția de pediatrie a spitalului raional nu a fost completat planul de tratament cu remedii medicamentoase pentru diureza forțată cu alcalinizarea urinei, nu s-a monitorizat echilibrul acido-bazic, pacienta nu a fost supravegheată de medicul de gardă;

- totodată s-a stabilit, că în vizorul medicului de gardă Lupan Larisa minora Jemna Elena s-a aflat de la 06.02.2009 ora 20:00 pînă la 07.02.2009 ora 08:00, timp de 12 ore, Lupan Larisa cunoștea diagnoza pacientei, pericolul otrăvirii cu aspirină, urmările, mai mult, pe parcursul nopții Lupan Larisa a fost de două ori informată de sora Sicorschi Alexandra că starea sănătății pacientei s-a agravat și fără să examineze bolnava a dat indicații de administrare a calmantelor „dimidrol” și „diazepam”;

- consideră că de către inculpata Lupan Larisa nu au fost respectate actele normative - legile, ordinile, regulamentele precum și alte standarde elaborate de către Ministerul Sănătății, a medicului șef al spitalului raional Șoldănești, manifestînd acțiuni de neglijență sub formă de încredere exagerată, inculpata nu și-a exercitat datoria conform legii de îngrijire și supraveghere a minorei, nerespectînd normele de comportament profesional;

- minora Jemna Elena a decedat în Spitalul rațional Șoldănești, instituție medicală de stat și statul prin intermediul medicilor angajați în această instituție poartă toată responsabilitatea de faptul decesului pacientei și în cazul de față toată responsabilitatea se atribuie inculpatei Lupan Larisa;

- consideră că instanța de fond a adoptat o sentință ilegală, contrară legii, fără o analiză corectă și obiectivă a probelor prezentate, care urmează a fi casată integral;

3.2. - de către succesorul victimei minore Jemna Elena - Jemna Maria, care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a sentinței, cu adoptarea unei hotărâri noi, prin care Lupan Larisa să fie recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii în baza art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal și pedepsită în conformitate cu sancțiunile legii.

În motivarea apelului declarat succesorul victimei minore Jemna Elena - Jemna Maria a invocat că:

- nu s-au luat în considerație toate circumstanțele care au o importanță deosebită în demonstrarea vinovăției inculpatei și anume: potrivit raportului de expertiză medico-legale în comisie nr. 93 din 28.10.2011 rezultă că moartea fiicei minore a survenit în rezultatul intoxicației, dar tactica de acordare a asistenței medicale nu a fost corectă și măsurile curative au fost insuficiente pentru a evita moartea ei;

- nu s-a luat în considerație faptul că inculpata a dat indicații în privința administrării medicamentelor, că din neglijența ei a decedat fiica, ba nu erau locuri în secție, ba se implicau alți medici în cazul dat, ba se dădea vina pe fiica care aștepta ajutor medical conform regulilor și metodelor competente de acordare a asistenței medicale,

- instanța de judecată la adoptarea sentinței a omis să cerceteze amănunțit toate probele anexate la dosar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014 au fost admise apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Rezina, Banu Tudor și de succesorul victimei Jemna Maria, casată total sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

A fost încetat procesul penal în privința lui Lupan Larisa în baza art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

Instanța de apel a constatat că, Lupan Larisa activînd în calitate de medic în Spitalul raional Șoldănești, conform graficului de gardă a medicilor specialiști a Spitalului raional Șoldănești pe luna februarie 2009, aprobat de către Directorul IMSP SR-Palii V., la 06.02.2009 spre 07.02.2010, s-a aflat în tură ca medic de gardă a aceluiași spital raional. Fiind ca medic de gardă, în execuția funcțiilor de serviciu, la ora 19:05 în Secția Internare a fost adusă de către părinți bolnava minoră Jemna Elena a. n. 1991 din satul Răspopeni, raionul Șoldănești, cu diagnoza clinică: intoxicație medicamentoasă/otrăvire cu pastile/, peste 3,5 ore după ce a întreprins pastile de Aspirina, Flaton și Valeriană. În secția de internare s-a efectuat lavaj gastric, dîndu-i să beie 15 litri de apă. Medicul pediatru Condrea Lidia a condus pacienta în prezența mamei sale și aproximativ la ora 20:00 bolnava

Jemna Elena a fost internată în secția de pediatrie, în stare satisfăcătoare și i-a dat indicațiile necesare pentru tratament, iar asistența medicală din secția pediatrie Sicorscaia Alexandra a început efectuarea tratamentului, conform indicațiilor fișei medicale 477/72. Mai apoi, pe la ora 23:00, Sicorscaia Alexandra, observând că starea bolnavei Jemna Elena se înrăutățește, a sunat medicul de serviciu - Lupan Larisa, care fără a consulta bolnava, a dat indicații prin telefon de a-i aplica pacientei 2 ml. soluție de „diazepam”. Necătînd la măsurile întreprinse s-au început convulsiile și Sicorscaia Alexandra peste două ore, la ora 01:00 a revenit din nou cu sunetul la medicul de gardă Lupan Larisa comunicîndu-i că starea bolnavei se înrăutățește, la ce ultima, la fel fără a examina pacienta, a dat indicații prin telefon să-i administreze 2 ml. „dimidrol” și să bea lapte. Abia la ora 07:15 min. medicul de serviciu Lupan Larisa a vizitat bolnava Jemna Elena și văzînd că starea bolnavei este gravă, a întreprins măsuri de terapie intensivă, inclusiv și de reanimare și la ora 09:00 Jemna Elena a decedat. Conform concluziei raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 303 din 09.12.2009, moartea cet. Jemna Elena a survenit în rezultatul intoxicației acute cu acid acetilsalicilic (ASPIRINĂ). Deci, moartea a survenit /conform concluziei experților/ inclusiv și în urma neajunsurilor și abaterilor, care constă inclusiv și în faptul că „în secția de pediatrie pacienta nu a fost supravegheată de medicul de gardă” și nu s-au întreprins măsuri de urgență de către medicul de gardă și medicul reanimatolog după înrăutățirea stării pacientei”, iar în caz în care se utilizau principiile de tratament pentru cazuri de intoxicație cu salicilați și se acorda un tratament calificat în secții specializate /toxicologie, reanimare/ probabil ar fi fost salvată viața bolnavei Jemna Elena. Medicul de gardă Lupan Larisa a încălcat prevederile „Legii cu privire la exercitarea profesiei de medic” nr.264-XVI din 27.10.2005, articolul 17. Obligațiile profesionale ale medicului:

(1) Medicul este obligat:

c) să asigure tratamentul pînă la însănătoșirea pacientului sau pînă la trecerea lui în îngrijirea unui alt medic;

f) să înceapă tratamentul numai după o examinare medicală efectuată personal, i-ar în cazuri excepționale, de urgență, să dea indicații de tratament prin mijloacele de telecomunicație;

g) să acorde primul ajutor medical de urgență, indiferent de timpul, locul și de alte circumstanțe ale situației.

Conform fișei de post al medicului de gardă, el este însărcinat cu anumite atribuții și responsabilități. Medicul de gardă Lupan Larisa, în cazul bolnavei Jemna Elena urma să asigure „Competență în utilizarea medicamentelor, consumabililor medicale generale și specifice utilizate în acordarea asistenței medicale de gardă; respectarea planului operativ de măsuri în caz de depistare a bolnavului suspect de îmbolnăvire prin boli infecțioase, inclusiv infecții deosebit de periculoase, boli diareice acute toxiinfecții alimentare; intervenții de calitate, utilizînd prompt în acest scop toate mijloacele disponibile”. La fel medicul de gardă era responsabil pentru: „Despre deciziile luate în cadrul activității sale calitatea asistenței medicale de gardă, ținînd cont de atribuțiile și responsabilitățile sale; acțiuni nelegitime sau neregulamentare, care au condiționat deteriorarea stării

sănătății pacientului sau decesul acestuia, conform legislației în vigoare; evaluarea primară și secundară a bolnavului, efectuarea explorărilor de diagnostic și aplicarea tratamentului necesar, în vederea stabilirii stării sănătății acestuia(-ora).

Jemna Elena a decedat la data de 07 februarie 2009 în urma încălcării grave din neglijență a legislației în vigoare a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale din partea medicului de serviciu Lupan Larisa, care a dus la decesul pacientei.

Instanța de apel a menționat, că analizând materialele cauzei, a constatat, că există temeiul de tragere la răspundere penală a inculpatei Lupan Larisa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal, consecințele produse fiind în raport de cauzalitate cu fapta săvârșită.

Instanța de apel a menționat că probele administrate pe cauză corespund cerințelor stipulate de art. 101 Cod de procedură penală, adică sunt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele și demonstrând vinovăția lui Lupan Larisa în sensul învinuirii aduse, în deplină măsură, însă instanța de fond nu a apreciat corect probele acuzării și nici nu le-a respins, fapt ce a dus la achitarea greșită a lui Lupan Larisa.

Instanța de apel a conchis, că vinovăția inculpatei și-a găsit deplină confirmare prin probele administrate în prezenta cauză, care au fost cercetate în ședința instanței de apel și la cercetarea cărora inculpata nu a fost îngrădită, baza probantă dovedind complet vina inculpatei.

Versiunea inculpatei Lupan Larisa, că nu este vinovată în faptul încălcării din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, care a cauzat decesul pacientei Jemna Elena s-au combătut prin declarațiile succesului victimei, a martorilor audiați, precum și prin probele scrise ale cauzei penale.

Cu referire la probe care ar dovedi că martorii incriminează pe nedrept inculpata nu au fost prezentate, și temeiuri de a pune la îndoială aceste declarații nu sunt, mai ales că declarațiile respective sunt sprijinite de probele scrise ale cauzei penale, fiind un ansamblu probator care dovedește vina inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că potrivit rapoartelor de expertiză anexate la materialele cauzei medicii experți au indicat că pacienta nu a fost supravegheată de medicul de gardă, astfel conform concluziilor raportului de expertiză medico-legală în comisie nr. 303 din 09.12.2009 s-au constatat neajunsuri la acordarea ajutorului medical pacientei Jemna Elena printre care, în secția pediatrie pacienta nu a fost supravegheată de medicul de gardă, nu s-au întreprins măsuri de urgență de către medicul de gardă și medicul - reanimatolog după înrăutățirea stării pacientei. În cazul în care se utilizau principiile de tratament în caz de intoxicații cu salicilați și se acorda un tratament calificat în secții specializate (toxicologice,

reanimare), probabil ar fi fost salvată viața minorei Jemna Elena (f.d. 144-148, vol. I).

La adoptarea soluției de condamnare instanța de apel a mai invocat, că latura obiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 213 Cod penal se realizează prin încălcarea din neglijență a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății sau decesul pacientului, iar că latura subiectivă se caracterizează prin imprudență sub forma de neglijență, precum și încredere exagerată.

Instanța de apel a constatat, că potrivit art.16 alin. (3) Cod penal infracțiunea prevăzută de art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal incriminată și stabilită în acțiunile inculpatei Lupan Larisa, este clasificată ca mai puțin gravă, fiind posibilă încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție, chiar și în lipsa acordului inculpatei, întrucât prevederile privind necesitatea acordului inculpatului se referă la situația în care nu s-a început cercetarea judecătorească în instanță și se aplică doar în faza de urmărire penală sau în partea pregătitoare a ședinței de judecată, pe când în cadrul procesului judiciar a fost stabilită vina inculpatei Lupan Larisa de săvârșire a infracțiunii prevăzută de art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal deplin, astfel instanța de apel a constatat că încetarea procesului penal în cazul dat nu contravine prevederilor legale.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpata Lupan Larisa, care invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014 cu menținerea sentinței, deoarece fapta incriminată nu a fost săvârșită de inculpată invocând că:

- la data de 06.02.2009 spre 07.02.2009 Lupan Larisa activa în funcție de medic-terapeut, dar nu medic-pediatru cum este indicat în învinuire;
- în secția de internare s-a efectuat lavaj gastric, dându-i să beie lui Jemna Elena 15 litri de apă;
- medicul pediatru Condrea Lidia a invitat conform regulamentului cu privire la asistența medicală medicul secției reanimare Gorgos A., care ar fi trebuit după starea bolnavei s-o interneze în secția de reanimare, dar a refuzat motivând lipsa de loc în secția de reanimare;
- în secția de terapie erau bolnavi grei și s-a eliberat către ora 07:15 vizitând bolnava Jemna Elena, a întreprins toate cele necesare pentru a salva viața pacientei, inclusiv a apelat la Gorgos A. pentru ca pacienta să fie de urgență transferată în secția de reanimare;

- în procesul examinării cauzei s-a constatat că în noaptea de 06.02.2009 spre 07.02.2009 în Secția de reanimare a Spitalului Șoldănești din 4 locuri , stabilite în secția dată, numai 2 locuri erau ocupate;
- în nota informativă făcută în baza petiției soților Jemna a Comisiei Ministerului Sănătății în concluzie este menționat că medicul de familie din satul Răspopeni n-a efectuat măsurile de acordare a primului ajutor în caz de intoxicații.

5.1. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar și de către avocatul Galescu Vasile în numele inculpatei Lupan Larisa, fără a invoca vreun temei concret din cele prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, în care solicită casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014 cu menținerea sentinței, invocând dezacordul cu vinovăția imputată.

Recurentul mai invocă că:

- instanța de apel a pus la baza condamnării și declarațiile experților Corbu Chiril și Șarpe Vasile depuse în instanța de fond, care nu au fost supuse analizei juridice sub toate aspectele;
- atât Organul de urmărire penală cât și instanța de apel nu au intrat în esența noțiunilor – medic de serviciu, medic de gardă, medic de gardă în secțiile de profil, medic de gardă în secția de internare și referitor la obligațiunile și atribuțiile lor, eronat ajungând la concluzia de vinovăție;
- dat fiind faptul că pacienta Jemna Elena a fost internată în secția de pediatrie ea trebuia să fie curată de medicul de gardă din secția pediatrie Condrea L.;
- raportul de expertiză medico-legală nr. 92 din 24 mai 2009 și raportul de expertiză medico-legală nr. 303 sunt contradictorii;
- în procesul acordării asistenței medicale pacientei Jemna Elena au fost identificate deficiențe la toate etapele;
- medicul de gardă Condrea L. nu a trecut pacienta sub îngrijirea medicului de gardă a secției de internare Lupan Larisa, ceea ce a confirmat în ședința de judecată medicul de gardă Condrea L.

5.2. În referința depusă de către succesorul părții vătămate Jemna Maria la recursul inculpatei Lupan Larisa și avocatului său Galescu Vasile, s-a solicitat inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate, ca fiind neîntemeiate, pe motiv că instanța de apel la examinarea cauzei penale s-a expus asupra motivelor invocate în cererile de apel, iar motivele avocatului precum că cauza a fost examinată cu încălcări grave ale normelor de procedură penală nu pot fi luate în considerație deoarece nu au fost declarate nule actele procedurale.

5.3. În referința depusă de către procuror la recursuri, s-a solicitat respingerea recursurilor ordinare declarate de către inculpata Lupan Larisa și de către avocatul

său Galescu Vasile, ca fiind inadmisibile, pe motiv că acțiunile efectuate de OUP au fost legale în cadrul dosarului penal, și nu au fost admise încălcări a anumitor prevederi ale legii procesual penale, ce ar condiționa comiterea unor erori grave de drept.

6. Verificând argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestora în cazul în care constată, că sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit dispoziției art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală invocate în recurs și explicarea problemei de drept de importanță generală abordată în cauza dată.

Articolul 427 Cod de procedură penală prevede expres și limitativ toate temeiurile în baza cărora pot fi supuse recursului hotărârile instanței de apel. În recursurile ordinare declarate este criticată hotărârea instanței de apel, exprimându-se dezacordul cu vinovăția stabilită.

Din conținutul recursului declarat de inculpata Lupan Larisa, rezultă că aceasta critică decizia instanței de apel indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, sub aspectul că *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că acest temei nu și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Avocatul Galescu Vasile în recursul ordinar declarat critică aprecierea probelor administrate de instanța de apel, astfel Colegiul penal menționează că conform art. 101 alin. (2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel întemeiat și argumentat a pus la baza deciziei de condamnare a lui Lupan Larisa cumulul de probe descris în decizia atacată (f. d. 170-199, vol. IV), anume:

- declarațiile succesului victimei Jemna Maria (f. d. 26-36, vol. II), a martorilor Condrea Lidia (f. d. 60-64, vol. II, f. d. 136-138, vol. III), Gorgos Alexandru (f. d. 166-173, vol. II, f. d. 140-143, vol. III), Guțu Svetlana Alexandra (f. d. 66-70, vol. II, f. d. 203, vol. II, f. d. 124-125, vol. III), Chihai Valentina, (f. d. 186-188, vol. II), Jemna Mihail (f. d. 38-41, vol. II), Jemna Pavel (f. d. 43-44, vol. II), Palii Veaceslav (f. d. 76-80, vol. II, f. d. 190-193, vol. II), Sicorscaia Alexandra

(f. d. 176-180, vol. II, f. d. 205-206, vol. II, f. d. 118-119, vol. III), Crudu Bolocan Valentina (f. d. 53-58, vol. II,), Soltînscaia Anastasia (f. d. 182-184, vol. II, f. d. 121-122, vol. III), Soroncean Ivan (f. d. 200-201, vol. II);

- declarațiile expertului CML Corbu Chiril (f.d. 208-211, vol. II);
- declarațiile expertului CML Șarpe Vasile (f.d. 213-217, vol. II);
- raportul întocmit de șeful adjunct al secției de urmărire penală referitor la decesul minorei Jemna Elena, înregistrat în registrul nr.1 a Comisariatului de Poliție Șoldănești pentru efectuarea unui control în baza art. 274 Cod de procedură penală (f.d.32, vol. I);

- raportul înștiințare de la Inspectorul operativ de serviciu cu privire la primirea la 06.02.2009 ora 20:20 a înștiințării telefonice de la medicul de serviciu Guțu precum că în secția de pediatrie a fost internată minora Jemna Elena cu diagnoza „intoxicație cu pastile” (f.d.34, vol. I);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.02.2009 (f.d.35, vol. I);
- copia plîngerii depusă de părinții minorei decedate anexată la procesul-verbal de audiere a lui Jemna Pavel (f.d.59-63, vol. I);

- ordonanța și procesul-verbal de ridicare a extrasului din registrul internărilor inclusiv a bolnavei Jemna Elena (f.d.68-69, vol. I);

- procesul-verbal de examinare a cutiilor de sub pastile din 23.02.2009, cu tabela foto (f.d.71-72, vol. I);

- raportul de examinare medico-legală nr. 26 din 23.02.2009, potrivit căruia s-a constatat că decesul Jemna Elenei, a.n.1991 a survenit în rezultatul otrăvirii acute cu acid acetilsalicilic, ce se confirmă prin modificările patologice depistate la examinarea medico-legală a cadavrului, documentelor medicale și confirmării medico-legale-chimice, la examinarea medico-legală a cadavrului leziuni corporale nu s-au depistat. Medico-legal-chimic în sângele și urina cadavrului alcool etilic nu s-a depistat (f. d.76-77, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr.97/78 D din 27.02.2009 (f. d.79-80, vol. I);

- ordinul nr.15 din 24.02.2009, conform căruia au fost eliberați din funcții de șefi de secții medicul Gorgos Alexandru din 01.03.2009 și medicul Lupan Larisa din 05.03.2009 (f.d. 94-95, vol. I);

- extrasul din ordinul nr.28 din 01.03.2000 privind numirea în funcția de șef al secției de boli interne al Spitalului raional Șoldănești a lui Lupan Larisa (f.d. 103, vol. I);

- fișa de post aferentă contractului de muncă nr.62 din 09.08.2003 (f.d.104-105, vol. I);

- fișa postului a asistentei medicale de gardă/nursa în secția de internare (f.d.110, vol. I);

- fișa postului a asistentei medicală de gardă/nursa în secția de pediatrie (f.d.112-113, vol. I);
- raportul de expertiză medico-legală nr.92 din 27.05.2009 în privința lui Jemna Elena, din care rezultă că, cauza morții a fost intoxicația (otrăvirea) acută cu acid acetilsalicilic (aspirină) complicată cu colaps cardiovascular și stop respirator, iar evacuarea conținutului gastric s-a efectuat tardiv numai la momentul internării în spitalul rațional, fără utilizarea sondei, în astfel de intoxicații /ca la Jemna Elena sunt indicate și spălaturi gastrice cu suspensie de cărbune activ, iar în perioada precoce administrarea de purgative.
- dispoziția din 20.02.2009, notă informativă privind instituirea comisiei privind verificarea faptelor expuse în plîngerea lui Jemna Mihail și Maria adresată Ministerului Sănătăți (f.d. 118, 119-123);
- raportul de expertiză medico-legală în comisie nr.303 din 09.12.2009, din care rezultă concluziile că moartea lui Jemna Elena a survenit în rezultatul intoxicației acute cu acid acetilsalicilic (aspirină). Antidot pentru salicilați nu există. Decesul minorei a fost condiționat numai de acțiunea toxică a aspirinei.
- fișa de post-medic șef de secție pediatrie (f.d.153-155);
- graficul de gardă a medicilor specialiști al Spitalului Raional Șoldănești, pentru luna februarie 2009, potrivit căruia se indică că Lupan Larisa a fost ca medic internist de garda din 06.02.2009 spre 07.02.2009 (f.d.157);
- certificatul eliberat de administrația IMSP Spitalul Raional Șoldănești referitor la faptul că serviciile medicilor la secția internare au fost achitate în conformitate cu ordinul pe Instituție nr.10 din 02.02.2009 (f.d.158);
- copia din registru a bolnavilor din secția reanimare al Spitalului raional Șoldănești (f.d.159-160);
- registrul evidenței anesteziilor (f.d.161-162);
- fișa de post al medicilor de gardă (f.d. 164-165), potrivit căruia se indică atribuțiile, printre care asigurarea: „competență în utilizarea medicamentelor, consumabililor medicale generale și specifice utilizate în acordarea asistenței medicale de gardă; respectarea planului operativ de măsuri în caz de depistare a bolnavului suspect de îmbolnăvire prin boli infecțioase, inclusiv infecții deosebit de periculoase, boli diareice acute toxiinfecții alimentare; intervenții de calitate, utilizînd prompt în acest scop toate mijloacele disponibile”, precum și responsabilitatea medicilor de gradă pentru: „deciziile luate în cadrul activității sale, calitatea asistenței medicale de gardă, ținînd cont de atribuțiile și responsabilitățile sale; acțiuni nelegitime sau neregulamentare, care au condiționat deteriorarea stării sănătății pacientului sau decesul acestuia, conform legislației în vigoare; evaluarea primară și secundară a bolnavului, efectuarea explorărilor de diagnostic și aplicarea tratamentului necesar, în vederea stabilirii stării sănătății acestuia(-ora);

- extrasul din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr.264-XVI din 27.10.2005 (f.d.166, vol. I);
- referat prezentențial de evaluare psiho-socială a personalității Lupan Larisa (f.d.177-181, vol. I);
- ordinul nr.11 din 01.03.2010 privind restabilirea lui Lupan Larisa în funcția de șef secție boli interne (f.d.73, vol. II), din motiv că eliberarea din funcție s-a efectuat cu încălcarea prevederilor art. 210 Codul muncii;
- registrul persoanelor asigurate care au beneficiat de asistență medicală spitalicească începînd cu data de 07.01.2009 (f.d.88-89, vol. II);
- lista persoanelor internate și datele internării acestora (f.d.90-92, vol. II);
- registru de evidență a internărilor bolnavilor și renunțărilor la spitalizare începînd cu data de 05.02.2009 (f.d.93-96, vol. II);
- descifrările convorbirilor telefonice locale nr.174-IMSPA „Spitalul Raional Șoldănești”, pentru luna februarie 2009 (f.d.97-100, vol. II);
- notă informativă a comisiei Ministrului Sănătății potrivit căreia se indică concluziile că o eroare severă este indicarea prin telefon de către medicul de gardă Lupan Larisa a preparatelor psihotrope (diazepam, dimedrol), fără a vedea starea reală a pacientei Jemna Elena nerespectarea ordinul nr.225 al MS (f.d.104-111, vol. II);
- notă informativă a comisiei formate de Ministerul Sănătății referitor la rezultatele examinării faptelor expuse în petiție de către Jemna Mihail și Maria, în care se indică concluzia că nu este clară indicarea prin telefon a preparatului dimedrol, Lupan Larisa a indicat tratament verbal, prin telefon, tardiv a examinat pacienta, nu a apreciat starea critică și n-a supravegheat transferul ei în secția de reanimare (f.d.112-116, vol. II);
- certificatul eliberat de IMSP Spitalul Raional Șoldănești referitor la faptul că Lupan Larisa șefa secției boli interne în luna februarie 2009 a efectuat 4 servicii de gardă la secția internare, printre care 06.02.2009 (f.d.117, vol. II);
- fișa medicală de staționar nr.477/72 a bolnavei Jemna Elena cu înscrisuri (f.d.120-125, vol. II);
- ordinul nr.226 din 16.10.1996 privind organizarea și perfecționarea asistenței medicale calificate și specializate pacienților cu intoxicație exogene acute cu anexe (f.d. 145-157, vol. II);
- raportul de expertiză medico-legală în comisie nr.93 din 28.10.2011, din care rezultă concluziile că moartea minorei Jemna Elena a survenit în rezultatul intoxicației acute cu acid acetilsalicilic (/aspirină); tactica de acordare a asistenței medicale minorei Jemna Elena nu a fost corectă, iar măsurile curative au fost insuficiente din motivul evoluției atipice, asimptomatice a intoxicației la internare, care a determinat subaprecierea stării generale a pacientei, lipsa calificării necesare în probleme de acordare a asistenței medicale în caz de

intoxicații la personalul medical de la nivelul asistenței medicale primare, secției de internare și pediatrie a unui spital raional; astfel, la nivelul asistenței medicale primare, nu a fost efectuat lavajul gastric cu adăugarea cărbunelui activat și solicitarea asistenței medicale de urgență; la nivelul secției de internare nu a fost utilizat cărbunele activat atît pînă, cît și în timpul lavajului gastric, în planul de tratament nu au fost incluse preparate medicamentoase pentru alcalinizarea urinei (bicarbonat de sodiu, clorura de potasiu) și purgative; pacienta nu a fost internată în secția de terapie intensivă din cauza subaprecierii stării ei și din lipsă de locuri necesare instituției la moment; în secția de pediatrie a unui spital raional nu a fost completat planul de tratament cu remedii medicamentoase pentru diureză forțată cu alcalinizarea urinei, nu s-a monitorizat echilibrul acido-bazic, pacienta nu a fost supravegheată de către medicul de gardă; antidot pentru intoxicațiile cu salicilați, nu există;

- la examinarea medico-legală a cadavrului minorei Jemna Elena în stomac au fost depistate 6 pastile semidigerate, iar la examenul toxicologic s-a depistat acid acetilsalicilic (aspirină) în ficat, rinichi și stomac. Ținînd cont de viteza de absorbție a aspirinei în stomac, efectuarea lavajului gastric prin provocarea vomei cu utilizarea a circa 15 l. de apă, gradul neînsemnat de dizolvare a pastilelor depistate în stomac s-a considerat că este puțin probabilă neabsorbția pastilelor peste circa 17 ore de la consum, însă acest fapt nu poate fi categoric exclus, din aceleași considerente, nu este exclusă administrarea repetată a aspirinei.

- conform fișei medicale a bolnavului de staționar nr.477/82 starea pacientei Jemna Elena la momentul internării, 06.02.2009 ora 19:05 a fost apreciată drept grav-medie, însă minora la acel moment era conștientă, iar indicatorii vitali se aflau în limitele normei fiziologice, fapt care nu confirmă gravitatea stării generale estimată la internare;

- în procesul acordării asistenței medicale pacientei Jemna Elena au fost identificate deficiențe la toate etapele. Decisiv în survenirea decesului a fost cumularea deficiențelor înregistrate la toate etapele de acordare a asistenței medicale și nu o singură etapă. Din aceste considerente nu e posibil a delimita care dintre deficiențe au fost decisive în survenirea morții, în cazul respectării principiilor de tratament specializat al intoxicațiilor cu salicilați la toate etapele de acordare a asistenței medicale ar fi fost posibilă salvarea vieții minorei Jemna Elena (f.d.231-246, vol. II);

- registrul de evidență a specialiștilor chemați pe urgență în secția internare (f.d.43, vol. III);

- ordinul nr.1 din 09.01.2002 privind structura paturilor și numirea în funcție a șefilor de secții, specialiștilor coordonatori și a asistentelor superioare (f.d.61-63, vol. IV);

- *nomenclatorul și schema de state a personalului medical, farmaceutic, administrativ și tehnic al Spitalului Raional Șoldănești pentru anul 2009 (f.d.64-69, vol. IV).*

Argumentele privind nevinovăția inculpatei, expuse în recursuri sunt neîntemeiate și se resping, deoarece instanța de apel, dând o apreciere cuvenită cumulului de probe descris, just a considerat că acestea sunt suficiente, și că cu certitudine dovedesc vinovăția lui Lupan Larisa în comiterea infracțiunii imputate și anume: art. 213 alin. (1) lit. b) Cod penal, adică încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, care a dus la decesul pacientei.

Colegiul penal menționează, că instanța de apel în hotărîrea sa corect a invocat, că potrivit învinuirii aduse de procuror Lupan Larisa activa în calitate de medic pediatru în spitalul raional Șoldănești, însă careva probe că Lupan Larisa activa în calitate de medic pediatru la spitalul raional Șoldănești nu au fost prezentate, iar potrivit ordinului nr.28 din 01.03.2000 aceasta activa în funcția de șef al secției de boli interne al Spitalului raional Șoldănești (f.d.103, vol. I), în legătură cu ce instanța de apel a exclus corect din învinuirea formulată lui Lupan Larisa cuvîntul „pediatru”.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiate motivele din recurs, referitor că au fost stabilite neajunsuri la toate etapele de tratament a minorei, deoarece aceste concluzii de stabilire a deficiențelor la toate etapele de acordare a asistenței medicale nu o absolvesc pe Lupan Larisa de exercitarea obligațiilor ce le avea ca medic de gardă în schimbul din 06.02.2009 spre 07.02.2009, avînd obligația să examineze personal bolnava, fiind solicitată la bolnavă de asistenta Sicorscaia Alexandra, Lupan Larisa nu s-a prezentat să o vadă pe bolnavă și a administrat tratament defectuos (ce este recunoscut o eroare severă) doar prin telefon, fără a aprecia starea bolnavei Jemna Elena, ca urmare aceasta, fiind internată în spital de la 06.02.2009 ora 19:05, a decedat la 07.02.2009 ora 09:00, iar potrivit concluziilor experților pacienta nu a fost supravegheată de medicul de gradă, Jemna Elena aflîndu-se sub supravegherea lui Lupan Larisa ca medic de gradă în jur de 12 ore, iar în cazul respectării principiilor de tratament, era posibil de salvat viața minorei Jemna Elena.

Colegiul penal mai invocă că în speța dată, instanța de apel a reținut ca concluziile experților în rapoartele de expertiză în comisie nr. 303 din 09.12.2009, precum și nr. 93 din 28.10.2011 referitor la faptul că ar fi fost posibilă salvarea vieții minorei Jemna Elena în cazul respectării principiilor de tratament specializat al intoxicațiilor cu salicilați la toate etapele de acordare a asistenței medicale, cu mențiunea că pacienta nu a fost supravegheată de către medicul de gardă, fiind

stabilit și faptul că anume Lupan Larisa a fost medic de gardă de la orele 20:00 de pe data de 06.09.2009 pînă la 08:00 la data de 07.02.2009, nu au fost combătute și este una din probe decisive ce dovedesc vinovăția inculpatei, fiind susținute și de restul probelor cercetate.

Colegiul penal precizează că, minora Jemna Elena a decedat aflîndu-se în spital, în grija medicului de gradă Lupan Larisa, în prezența concluziei medicilor experți despre deficiențele admise în tratamentul minorei, inclusiv privind nesupravegherea de către medicul de gardă și posibilitatea salvării vieții pacientei, în prezența probelor suficiente din care rezultă că Lupan Larisa nu a examinat pacienta internată, deși era obligată conform Legii nr. 264 – XVI din 27.10.2005, stabilindu-i tratament defectuos prin eroare severă doar prin telefon, fiind informată suplimentar de asistenta Sicorscaia Alexandra și despre agravarea stării pacientei.

Instanța de apel corect a considerat, ca fiind prezentă o neglijență medicală din partea lui Lupan Larisa, care ca medic, avînd în grija sa un pacient cu intoxicație cu aspirină și cunoscînd efectele acestor intoxicații, nu și-a dat seama de caracterul acțiunilor și inacțiunilor sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor prejudiciabile, deși trebuia să prevadă consecințele, astfel fiind constatată existența tuturor elementelor infracțiunii incriminate în acțiunile lui Lupan Larisa.

Colegiul penal mai reiterează, că la baza condamnării inculpatei sunt notele informative a comisiei Ministerului Sănătății, referitor la rezultatele examinării faptelor expuse în petițiile d-lui Jemna Mihail și d-nei Jemna Maria, care prevăd că, la examinarea fișei medicale s-a depistat că Lupan Larisa, medic internist, secție terapie, a făcut inscripții privind vizita pacientei Jemna Elena la ora 01:00 și 02:30 pe data de 07.02.09 după decesul pacientei, fapt confirmat în timpul discuțiilor purtate (f. d. 122, vol. I). Analizînd toate circumstanțele comisia formată din 5 experți judiciari medico-legali au ajuns la concluzia că Lupan Larisa a indicat tratamentul verbal, prin telefon, tardiv a examinat pacienta, n-a apreciat starea critică și n-a supravegheat transferul ei în secția de reanimare. O eroare severă este indicarea prin telefon de către medicul de gardă, Lupan Larisa a preparatelor psihotrope (diazepam), fără a vedea starea reală a pacientei (nerespectarea ordinului nr. 255 al M.S.). La fel nu este clară indicarea prin telefon a preparatului dimedrol (f.d. 244-246, 104-111, 119-123, vol. I, vol. II).

Astfel, instanța de recurs, a concluzionat că argumentele recurenților, precum că nu a fost dovedită vinovăția inculpatei Lupan Larisa nu se acceptă, deoarece instanța de apel, dînd o apreciere cuvenită cumulului de probe, just a considerat că există suficiente probe care cu certitudine dovedesc vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Referindu-se la motivul invocat în recursul avocatului, cu privire la încălcarea prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, care prevede termene concrete de

aflare cu statut de bănuît, Colegiul penal invocă, că încălcarea acestor prevederi urma a fi invocată, conform prevederilor art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală la terminarea urmării penale, cînd s-a făcut cunoștință cu materialele dosarului, ce nu s-a efectuat (f.d. 198, vol. I), astfel, se deduce că partea apărării a acceptat acest statut prelungit și nu a contestat la etapa prevăzută de Lege această încălcare, care în prezent nu poate provoca consecințe juridice.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că n-a fost constatată prezența temeiului pentru recurs ordinar prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, ce impune inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpata Lupan Larisa și de către avocatul său Galescu Vasile, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpata Lupan Larisa și de către avocatul său Galescu Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2014, în cauza penală privind-o pe **Lupan Larisa Ion**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **25 iunie 2015**.

Președinte (semnătura)

Ursache Petru

Judecători (semnătura)

Timofti Vladimir

(semnătura)

Alerguș Constantin

Copia corespunde originalului

Timofti Vladimir